

สาขาวิชานิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

เอกสารโสตทัศนศึกษา

การสอนเสริมครั้งที่ **1**
หน่วยที่ 1 - 4, 6, 7

41343

กฎหมายวิธีสบัญญัติ 3 : วิธีพิจารณาความอาญา

Procedural Law III : Criminal Procedure

สงวนลิขสิทธิ์

เอกสารโสตทัศนศึกษา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 3: วิธีพิจารณาความอาญา
จัดทำขึ้นเพื่อเป็นบริการแก่นักศึกษาในการสอนเสริม

จัดทำต้นฉบับ : คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา

บรรณาธิการ/ออกแบบ : หน่วยผลิตสื่อสอนเสริม ศูนย์โสตทัศนศึกษา
สำนักเทคโนโลยีการศึกษา

จัดพิมพ์ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พิมพ์ครั้งที่ 43 1/2551

แผนการสอนเสริม

ครั้งที่ 1

ชุดวิชา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 3: วิธีพิจารณาความอาญา

หน่วยที่สอนเสริม

หน่วยที่ 1	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญา อำนาจสืบสวน สอบสวน และอำนาจศาล
หน่วยที่ 2	มาตรการบังคับทางอาญาเกี่ยวกับหมายเรียก หมายอาญา และการจับ
หน่วยที่ 3	มาตรการบังคับทางอาญาเกี่ยวกับการค้น ควบคุม ชั่ง จำคุกและปล่อยชั่วคราว
หน่วยที่ 4	หลักการสอบสวน
หน่วยที่ 6	การสั่งคดีอาญาของพนักงานอัยการและการชั้นสูตรพลิกศพ
หน่วยที่ 7	การฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา

เรื่องที่สอนเสริม

1. แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา วิวัฒนาการของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โครงสร้างของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อำนาจพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ และอำนาจของศาล
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหมายเรียก หมายอาญา การจับ ค้น ชั่ง จำคุกและปล่อยชั่วคราว
3. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเงื่อนไขการฟ้องคดีอาญาของพนักงานอัยการ คดีที่จะทำการสอบสวน การเริ่มต้นการสอบสวน การดำเนินการสอบสวน อำนาจสอบสวนผู้เสียหายหรือพยาน อำนาจสอบสวนผู้ต้องหา การถามปากคำเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี และอำนาจหน้าที่อื่นๆ ของพนักงานสอบสวน
4. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการตรวจสำนวนสอบสวน การสั่งคดีอาญาของพนักงานอัยการ และการชั้นสูตรพลิกศพ
5. บุคคลที่มีอำนาจฟ้องคดีอาญา ศาลที่จะรับฟ้องคดีอาญา สาละสำคัญของคำฟ้องคดีอาญา การตรวจคำฟ้องคดีอาญา การฟ้องคดีอาญาความผิดหลายกระทง การฟ้องขอให้เพิ่มโทษ การขอให้ปรับโทษต่อผลของการฟ้องคดีอาญา หลักทั่วไปในการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา การพิจารณาคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา การพิพากษาคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา และอายุความฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริมสามารถ

1. มีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์การดำเนินคดีอาญาและวิธีการฟ้องคดีอาญา
2. วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาและการฟ้องคดีอาญาต่อศาล

กิจกรรมการสอนเสริม

1. แนะนำตัวอาจารย์สอนเสริม
2. ชี้แจงหน่วยที่จะทำการสอนเสริม
3. อธิบายเรื่องต่างๆ ที่กำหนดให้สอนเสริม
4. ชักถามนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่ได้อธิบายไปแล้ว
5. ตั้งปัญหาถามนักศึกษาในทางทฤษฎีและในทางวินิจฉัย
6. แนะนำการตอบปัญหาอัตโนมัติให้นักศึกษาเขียนบรรยายความรู้ความเข้าใจในทักษะของนักกฎหมาย
7. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามปัญหาข้อใจ

สื่อการสอน

1. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ 3: วิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1 และเล่ม 2
2. ชุดการสอนเสริม

การประเมินผล

1. การสังเกตความสนใจของนักศึกษา
2. การตอบและวินิจฉัยปัญหาต่างๆ ของนักศึกษา
3. การแสดงความคิดเห็นของนักศึกษา

แบบประเมินผลตนเองก่อนรับการสนเสริม

ครั้งที่ 1

ชุดวิชา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 3: วิธีพิจารณาความอาญา

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับชุดวิชา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 3: วิธีพิจารณาความอาญา

คำแนะนำ ขอให้อ่านคำถามต่อไปนี้จะข้อ และเขียนเครื่องหมาย ✓ ที่ข้อความที่นักศึกษาเห็นว่าถูกต้อง นักศึกษามีเวลาทำแบบประเมินผลชุดนี้ 15 นาที

1. ผลของการสอบสวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นอย่างไร
 - ก. ผู้ต้องหาไม่มีความผิด
 - ข. คดีอาญาระงับไป
 - ค. ผู้กระทำผิดไม่ต้องรับโทษ
 - ง. พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้อง
 - จ. พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจสอบสวนอีก

2. นายดำ ใช้ไม้ตีนายแดงบาดเจ็บแล้วปลดสร้อยคอทองคำจากคอของนายแดงไป เหตุเกิดในท้องที่จังหวัดปทุมธานี ศาลที่มีอำนาจรับชำระคดีนี้ ได้แก่ ศาลจังหวัดปทุมธานี ความผิดดังกล่าวนี้เป็นความผิดในลักษณะใดศาลจังหวัดปทุมธานี จึงมีอำนาจชำระคดีได้
 - ก. ความผิดซึ่งอ้างว่าได้เกิดขึ้นในเขตอำนาจ
 - ข. ความผิดซึ่งเชื่อว่าได้เกิดขึ้นในเขตอำนาจ
 - ค. ความผิดซึ่งเกิดในเขตอำนาจ
 - ง. ความผิดหลายเรื่องเกี่ยวพันกัน
 - จ. ความผิดคาบเกี่ยวกันเกินกว่าหนึ่งท้องที่

3. ในกรณีที่จำเลยถูกศาลพิพากษาลงโทษประหารชีวิต ศาลจะออกหมายอะไร
 - ก. หมายควบคุม
 - ข. หมายกักขัง
 - ค. หมายขัง
 - ง. หมายจำคุก
 - จ. หมายประหารชีวิต

4. คดีความผิดลหุโทษเจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจควบคุมตัวผู้กระทำผิดได้นานเท่าใด
 - ก. ไม่มีกำหนดเวลา
 - ข. เพียงเท่าที่ถามค่าให้การเสร็จ
 - ค. สามวัน
 - ง. เจ็ดวัน
 - จ. สิบสองวัน

5. การสืบสวนคดีอาญามีความสำคัญอย่างไร

- ก. ทำให้การสอบสวนเสร็จสิ้นไปโดยรวดเร็ว
- ข. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- ค. อำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานสอบสวน
- ง. พนักงานตำรวจได้รับความเชื่อถือจากประชาชน
- จ. พนักงานตำรวจกับประชาชนมีความคุ้นเคยกันมากยิ่งขึ้น

6. ความผิดในข้อใดถ้าผู้เสียหายไม่ได้ร้องทุกข์ พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจสอบสวน

- ก. วางเพลิง
- ข. ยักยอกทรัพย์
- ค. ลักทรัพย์
- ง. กรรโชกทรัพย์
- จ. ริดเอาทรัพย์

7. การเริ่มการสอบสวนจะกระทำได้ในเวลาใด

- ก. ตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก
- ข. ภายในกำหนดเวลาทางราชการ
- ค. เวลาใดก็ได้เมื่อได้รับอนุญาต
- ง. เวลาใดก็ได้ตามที่เห็นสมควร
- จ. เฉพาะเวลากลางวันเท่านั้น

8. บุคคลใดมีอำนาจจัดการแทนในกรณีผู้เสียหายถูกทำร้ายถึงตาย

- ก. ลุง
- ข. ป้า
- ค. น้ำ
- ง. อา
- จ. ปู่

9. คดีอาญาประเภทใดที่พนักงานอัยการมีสิทธิที่จะเรียกร้องทรัพย์ล้นหรือราคาของผู้เสียหายต้องสูญเสียไปจากการกระทำผิดคืนแทนผู้เสียหาย

- ก. ฉ้อโกงเจ้าหน้าที่
- ข. ข่มขืนกระทำชำเรา
- ค. กรรโชกทรัพย์
- ง. ทำร้ายร่างกาย
- จ. ริดเอาทรัพย์

10. คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่งกฎหมายกำหนดให้ศาลต้องถือข้อเท็จจริงอย่างไร
- ก. ตามที่ปรากฏในสำนวนคดีแพ่ง
 - ข. ตามที่ปรากฏในสำนวนคดีอาญา
 - ค. ตามที่ปรากฏทั้งในสำนวนคดีแพ่งและอาญาประกอบกัน
 - ง. ตามที่ปรากฏจากการพิจารณาคดีส่วนอาญา
 - จ. ตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญา

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

- 1.1.1 มนุษย์จะอาศัยอยู่ในโลกตามลำพังไม่ได้ จึงต้องรวมตัวกับเข้าเป็นกลุ่มโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้ตนเองและผู้อื่นอยู่ร่วมกันโดยสันติสุข
- 1.1.2 ความประพฤติของบุคคลในสังคมย่อมแตกต่างกันไป บางคนประพฤติดี บางคนประพฤติไม่ดี ผู้ซึ่งประพฤติไม่ดีย่อมเป็นภัยร้ายแรงต่อความสงบ ทำให้จำเป็นต้องสร้างกฎเกณฑ์ขึ้นมาใช้บังคับ

1.2 วัตถุประสงค์ของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

- 1.2.1 คุ้มครองส่วนได้เสียของสังคม
- 1.2.2 คุ้มครองส่วนได้เสียของบุคคล
- 1.2.3 คุ้มครองส่วนได้เสียร่วมกันของสังคมและบุคคล

1.3 ความหมายของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เป็นกฎหมายที่บัญญัติขอบเขตของเจ้าพนักงาน เขตอำนาจศาลในการพิจารณาคดี หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาคดีเพื่อให้ได้ตัวผู้กระทำความผิด และการลงโทษผู้กระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

1.4 ลักษณะของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มีจุดมุ่งหมายที่จะธำรงรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม สิทธิเสรีภาพของบุคคล เกียรติยศ ชื่อเสียง แม้กระทั่งชีวิตของบุคคลซึ่งตกอยู่ในอันตราย

1.5 หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด ศาลและกรมราชทัณฑ์ บุคลากรของหน่วยงานเหล่านี้ได้รับแต่งตั้งให้เข้ารับราชการตามระบบคุณธรรม

2. อำนาจพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ

2.1 พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา

- 2.1.1 พนักงานฝ่ายปกครองมีอำนาจสืบสวนคดีอาญาได้เฉพาะในท้องถิ่นที่ประจำอยู่
- 2.1.2 เจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจสืบสวนได้ทั่วประเทศ

2.2 พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจสอบสวนคดีอาญา

- 2.2.1 กรณีความผิดที่เกิดในท้องที่แห่งเดียว ได้แก่ ความผิดซึ่งได้เกิด อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดในเขตอำนาจของตน และผู้ต้องหาที่มีที่อยู่หรือถูกจับในเขตอำนาจของตน
- 2.2.2 กรณีความผิดคาบเกี่ยวกันเกินกว่าหนึ่งท้องที่ พนักงานสอบสวนท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่เกี่ยวข้องมีอำนาจสอบสวนได้
 - 1) ถ้าจับผู้ต้องหาได้ พนักงานสอบสวนท้องที่ที่จับได้เป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวน
 - 2) ถ้าจับผู้ต้องหาไม่ได้ พนักงานสอบสวนท้องที่ที่พบการกระทำความผิดก่อนเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวน

ในท้องที่ที่มีพนักงานสอบสวนหลายคน ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนในท้องที่นั้นหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ

ในกรณีไม่แน่ชัดว่าพนักงานสอบสวนคนใดเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ

- 1) ในต่างจังหวัดถ้าเป็นจังหวัดเดียวกันให้ผู้ว่าราชการจังหวัดชี้ขาด
- 2) ในระหว่างหลายๆ จังหวัดให้อัยการสูงสุดหรือผู้ทำการแทนชี้ขาด

2.2.3 กรณีความผิดเกิดนอกราชอาณาจักร อยู่ในความรับผิดชอบของ

- 1) อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทน
- 2) พนักงานสอบสวนซึ่งได้รับมอบหมายจากอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทน

3. อำนาจของศาล

3.1 ศาลที่มีอำนาจชำระคดี

- 3.1.1 ความผิดธรรมดา
- 3.1.2 ความผิดหลายเรื่องเกี่ยวพันกัน
- 3.1.3 ความผิดเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร

3.2 การโอนคดี

3.2.1 การโอนคดีในกรณีปกติ

- 1) โอนจากศาลซึ่งตามฟ้องความผิดมิได้เกิดในเขตไปยังศาลซึ่งความผิดได้เกิดในเขต
- 2) โอนจากศาลซึ่งตามฟ้องความผิดได้เกิดในเขตไปยังศาลหนึ่งซึ่งมีอำนาจชำระ

3.2.2 การโอนคดีในกรณีพิเศษ

เมื่อโจทก์หรือจำเลยร้องขอ ประธานศาลฎีกาเป็นผู้สั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้โอนคดี คำสั่งของประธานศาลฎีกาย่อมเด็ดขาด

1. ประเภทของหมาย

- 1.1 หมายเรียก
- 1.2 หมายอาญา ได้แก่ หมายจับ หมายค้น หมายขัง หมายจำคุกและหมายปล่อย

2. หลักเกณฑ์การออกหมายและการจัดการตามหมาย

- 2.1 การออกหมาย ต้องมีเหตุที่จะออกได้
 - 2.1.1 หมายเรียก ออกโดยพนักงานสอบสวน พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่หรือศาลเพื่อเรียกตัวผู้เสียหาย ผู้ต้องหา พยานหรือบุคคลอื่นที่มีวัตถุประสงค์หรือเอกสารไว้ในครอบครองเพื่อการสอบสวน การได้ส่วนมูลฟ้อง การพิจารณาคดี หรือเพื่อการอย่างอื่น พยานที่ขัดขึ้นหมายเรียกอาจมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาแต่ถ้าเป็นจำเลยหรือผู้ต้องหาไม่มีความผิด แต่เป็นเหตุให้ออกหมายจับได้
 - 2.1.2 หมายอาญา ศาลเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจออกหมายอาญาทั้ง 5 ประเภท
- 2.2 การจัดการตามหมาย พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจจัดการตามหมายอาญา และต้องจัดการตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้

3. การจับกุมผู้กระทำความผิด

- ผู้มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิด ได้แก่
- 3.1 พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หรือพนักงานสอบสวน
 - 3.2 ราษฎร

4. หลักเกณฑ์ในการจับกุมผู้กระทำความผิดตามหมายจับ

- 4.1 พนักงานฝ่ายปกครองมีเขตอำนาจจับเฉพาะในเขตท้องที่ที่ปฏิบัติราชการอยู่ประจำ
- 4.2 ตำรวจมีเขตอำนาจจับทั่วราชอาณาจักร
- 4.3 วิธีปฏิบัติในการจับ
 - 4.3.1 ต้องแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบว่าเขาต้องถูกจับ
 - 4.3.2 ต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบเมื่อผู้ถูกจับอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานแล้ว
 - 4.3.3 ต้องแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบว่ามีสิทธิจะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ และจัดการให้ผู้ถูกจับใช้สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความรวมทั้งสิทธิในการแจ้งให้ญาติทราบ
 - 4.3.4 การทำบันทึกการจับต้องมีข้อความตามที่กฎหมายบังคับ
 - 4.3.5 เมื่อมีการขัดขวางการจับกุมหรือหลบหนี ผู้ทำการจับมีอำนาจใช้วิธีป้องกันทั้งหลายเท่าที่เหมาะสมต่อพฤติการณ์แห่งเรื่องการจับ
- 4.4 วิธีปฏิบัติหลังการจับ
 - 4.4.1 วิธีการที่ผู้ถูกจับมาแจ้งที่ทำการของพนักงานสอบสวน
 - 4.4.2 หน้าที่ของผู้จับเมื่อนำตัวผู้ถูกจับมาแจ้งที่ทำการของพนักงานสอบสวน

ไสตท์ศน์ # 1.3 มาตรการบังคับทางอาญาเกี่ยวกับการค้น ควบคุม ชั่ง จำคุก และการปล่อยชั่วคราว

1. ประเภทของการค้น

- 1.1 การค้นที่รื้อฐาน
- 1.2 การค้นตัวบุคคล

2. หลักสำคัญเกี่ยวกับการค้น

- 2.1 การค้นในที่รื้อฐานต้องกระทำในเวลากลางวัน
- 2.2 ผู้จัดการตามหมายค้นต้องเป็นเจ้าพนักงานผู้มีชื่อในหมายค้น
- 2.3 การค้นมีวัตถุประสงค์เพื่อหาตัวคนหรือสิ่งของที่ต้องการค้น
- 2.4 อำนาจของเจ้าพนักงานผู้ค้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด
- 2.5 ในการลงมือค้นขณะที่ทำการค้นหรือหลังจากค้นเสร็จแล้วเจ้าพนักงานจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด
- 2.6 การค้นเอกสารทางไปรษณีย์โทรเลข

3. การควบคุม ชั่ง และจำคุก

- 3.1 ผู้มีอำนาจควบคุม ได้แก่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ราษฎรผู้จับ และพนักงานสอบสวน การควบคุมตัวกระทำได้ที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้หลบหนีหรือตามความจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี
 - 3.1.1 เวลาการควบคุมในคดีความผิดลหุโทษ
 - 3.1.2 เวลาควบคุมในคดีความผิดที่มีอัตราโทษสูงกว่าลหุโทษ
- 3.2 การชั่ง
 - 3.2.1 พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการเป็นผู้มีหน้าที่ขอให้ศาลสั่งชั่ง
 - 3.2.2 การชั่งเกิดขึ้นได้ในระหว่างสอบสวน ได้สวนมูลฟ้องหรือพิจารณา
- 3.3 การจำคุก เมื่อศาลพิพากษาลงโทษจำคุก ศาลจะออกหมายจำคุก หรือศาลพิพากษาลงโทษประหารชีวิต ศาลจะออกหมายจำคุกไว้ก่อนถึงเวลานำตัวไปประหาร

4. การปล่อยชั่วคราว

การปล่อยชั่วคราวเป็นการปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยในระหว่างสอบสวนหรือพิจารณา โดยผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ทางครอบครัว เช่น ญาติพี่น้อง ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยตัวชั่วคราวโดยมีประกันหรือไม่มีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน

- 4.1 การประกันตัวของผู้ต้องหาหรือจำเลย
 - 4.1.1 สัญญาประกันจะใช้ได้ในระหว่างสอบสวน หรือจนกว่าผู้ต้องหาจะถูกศาลสั่งชั่งระหว่างสอบสวนหรือจนถึงศาลประทับฟ้อง
 - 4.1.2 เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาล สัญญาประกันใช้ได้ระหว่างการพิจารณาของศาล
 - 4.1.3 สัญญาประกันระงับไปด้วยเหตุ 3 ประการ

- 1) เมื่อคดีถึงที่สุด
- 2) เมื่อผู้ทำสัญญาประกันมอบตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยคืนแก่พนักงานสอบสวนหรือศาล
- 3) โดยเหตุอื่นๆ เช่น ผู้ต้องหาหรือจำเลยตาย

4.2 การบังคับตามสัญญาประกันตัว

- 4.2.1 สัญญาประกันชั้นศาลบังคับตามสัญญาประกันได้โดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีใหม่
- 4.2.2 สัญญาประกันชั้นสอบสวนหรือพนักงานอัยการต้องฟ้องศาลเป็นคดีแพ่งธรรมดา

1. เงื่อนไขในการฟ้องคดีของพนักงานอัยการ

พนักงานอัยการจะฟ้องคดีได้คดีนั้นต้องผ่านการสอบสวนมาก่อน

2. คดีที่จะทำการสอบสวน ได้แก่

- 2.1 คดีความผิดอาญาแผ่นดิน พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนเสมอ
- 2.2 คดีความผิดอาญาต่อส่วนตัวหรือความผิดอันยอมความได้ พนักงานสอบสวนจะสอบสวนได้เมื่อผู้เสียหายมาร้องทุกข์ตามระเบียบ

3. การเริ่มต้นการสอบสวน ตามปกติจะเริ่มขึ้นได้ 2 กรณี คือ

- 3.1 การสอบสวนคดีอาญาเริ่มขึ้นด้วยมีคำร้องทุกข์
- 3.2 การสอบสวนคดีอาญาเริ่มขึ้นด้วยมีคำกล่าวโทษ
- 3.3 เหตุไม่ทำการสอบสวน
 - 3.3.1 ผู้เสียหายไม่ได้ร้องทุกข์
 - 3.3.2 ความผิดที่พนักงานสอบสวนจะทำการสอบสวนหรือไม่ก็ได้
- 3.4 การสอบสวนโดยให้เจ้าพนักงานอื่นทำการแทน
 - 3.4.1 การส่งประเด็นไปสอบสวนในท้องที่อื่น
 - 3.4.2 การสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำแทนกรณีการใดเป็นสิ่งเล็กน้อย
- 3.5 การสอบสวนกรณีความตายเป็นผลแห่งการกระทำผิด
 - 3.5.1 กรณีมีการชันสูตรพลิกศพ
 - 3.5.2 กรณีมีการชันสูตรพลิกศพ แต่การกระทำนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่มีการชันสูตรพลิกศพเลย

4. การดำเนินการสอบสวน

- 4.1 การเริ่มการสอบสวนต้องกระทำโดยมิชักช้า จะกระทำที่ใดเวลาใดก็ได้โดยผู้ต้องหาไม่จำเป็นต้องอยู่ด้วย
- 4.2 การรวบรวมพยานหลักฐานเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนที่จะต้องรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ที่สุดเพื่อพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา
- 4.3 การได้มาซึ่งพยานหลักฐานต่างๆ นั้น พนักงานสอบสวนอาจได้มาด้วยตนเอง ผู้เสียหายหรือผู้ต้องหา มอบให้แก่พนักงานสอบสวนก็ได้
- 4.4 เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนกฎหมายให้อำนาจพนักงานสอบสวนในการรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ไว้โดยเฉพาะตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

ไต่ถาม # 1.4 (ต่อ)

5. อำนาจสอบสวนผู้เสียหายหรือพยาน

- 5.1 การออกหมายเรียกผู้เสียหายหรือพยาน
- 5.2 การถามปากคำพนักงานสอบสวนจะให้ผู้ให้ถ้อยคำสาบานหรือปฏิญาณตัวเสียก่อนก็ได้
- 5.3 การสอบสวนต้องกระทำด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม โดยห้ามพนักงานสอบสวนตักเตือนผู้ให้ถ้อยคำหรือพูดให้ผู้ให้ถ้อยคำท้อใจ หรือใช้กลอุบายอื่นเพื่อป้องกันมิให้บุคคลใดให้ถ้อยคำซึ่งอาจจะให้ด้วยความเต็มใจ

6. อำนาจสอบสวนผู้ต้องหา

- 6.1 บุคคลที่จะถูกสอบสวนเป็นผู้ต้องหา
- 6.2 การสอบถามประวัติผู้ต้องหา
- 6.3 การแจ้งข้อหาให้ผู้ต้องหาทราบ
- 6.4 ผลของการแจ้งข้อหา
- 6.5 การจัดหาทนายความให้ผู้ต้องหา
- 6.6 สิทธิของผู้ต้องหา
- 6.7 การทำบันทึกคำให้การของผู้ต้องหา
- 6.8 ผลของการไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด
- 6.9 การสอบสวนต้องกระทำด้วยความบริสุทธิ์

7. การถามปากคำเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี

- 7.1 การถามปากคำเด็กในฐานะผู้เสียหายหรือพยาน
 - 7.1.1 ประเภทคดีที่จะถามปากคำ
 - 7.1.2 บุคคลที่เข้าร่วมถามปากคำ
 - 7.1.3 สถานที่ในการถามปากคำ
 - 7.1.4 การถามปากคำกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง
 - 7.1.5 การชี้ตัวบุคคล
 - 7.1.6 การทำบันทึก
- 7.2 การถามปากคำเด็กในฐานะผู้ต้องหา
 - 7.2.1 การจัดหาทนายความให้เด็กผู้ต้องหา
 - 7.2.2 การอนุโลมนำ ป.วิ.อ. มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตริ มาใช้บังคับ

8. อำนาจหน้าที่อื่นๆ ของพนักงานสอบสวน

- 8.1 อำนาจสั่งมิให้ผู้ใดออกไปจากที่สอบสวน
- 8.2 อำนาจสอบสวนความเป็นมาแห่งชีวิตและความประพฤติ
- 8.3 หน้าที่บันทึกการสอบสวน การรวบรวมเอกสารต่างๆ และบันทึกหลักฐานเกี่ยวกับพยานบุคคล
- 8.4 หน้าที่ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ

ไต่ถาม # 1.5 การสั่งคดีอาญาของพนักงานอัยการและการชั้นสูตรพลิกศพ

1. การตรวจสำนวนสอบสวน

- 1.1 ลักษณะของสำนวนสอบสวน
 - 1.1.1 สำนวนไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด
 - 1.1.2 สำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิด
 - 1.1.3 สำนวนชั้นสูตรพลิกศพ
- 1.2 สำระสำคัญของสำนวนสอบสวน
 - 1.2.1 คำให้การของผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหา
 - 1.2.2 คำให้การของผู้ต้องหา
 - 1.2.3 คำให้การของพยานบุคคล
 - 1.2.4 พยานเอกสารและพยานวัตถุ
- 1.3 การตรวจสำนวนสอบสวน
 - 1.3.1 ข้อเท็จจริงมีความสมบูรณ์ที่จะพิสูจน์ความผิดของจำเลย
 - 1.3.2 สำนวนสอบสวนไม่สมบูรณ์ต้องสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม

2. การสั่งคดีอาญา

- 2.1 การสั่งเพื่อขับเคลื่อนคดี
 - 2.1.1 การสั่งฟ้อง
 - 2.1.2 การสั่งให้สอบสวนต่อไป
 - 2.1.3 การสั่งอุทธรณ์หรือฎีกา
- 2.2 การสั่งให้ยุติการดำเนินคดี
 - 2.2.1 การสั่งไม่ฟ้อง
 - 2.2.2 การสั่งไม่อุทธรณ์หรือฎีกา
 - 2.2.3 กระบวนการในการสั่งไม่ฟ้อง ถอนฟ้อง ไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา หรือถอนฟ้องอุทธรณ์หรือฎีกา
 - 2.2.4 การสั่งยุติคดีกรณีลัทธิดำเนินคดีอาญาระงับ
 - 2.2.5 การเปรียบเทียบ
- 2.3 การสั่งคดีเกี่ยวกับของกลาง
- 2.4 การสั่งคดีของอัยการสูงสุด
- 2.5 ผลของการสั่งคดีอาญา

3. การชั้นสูตรพลิกศพ

- 3.1 การชั้นสูตรพลิกศพกรณีตายโดยผิดธรรมชาติ
- 3.2 การชั้นสูตรพลิกศพกรณีการตายในระหว่างอยู่ในการควบคุมของเจ้าพนักงาน
- 3.3 กระบวนการชั้นสูตรพลิกศพ
 - 3.3.1 กระบวนการชั้นสูตรพลิกศพที่เสร็จสิ้นแค่ส่งสำนวนไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด
 - 3.3.2 กระบวนการชั้นสูตรพลิกศพที่ต้องยื่นคำร้องให้ศาลทำการไต่สวน

1. บุคคลผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาได้แก่

1.1 พนักงานอัยการ

หมายถึง ข้าราชการในสำนักงานอัยการสูงสุดและเจ้าพนักงานอื่นที่มีอำนาจเช่นนั้น

1.2 ผู้เสียหาย ได้แก่

1.1.1 ผู้เสียหายที่แท้จริง ต้องเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยด้วย

1.1.2 ผู้มีอำนาจจัดการแทน

1.1.3 ผู้แทนเฉพาะคดี

2. ศาลที่จะรับฟ้องคดีอาญา

ศาลที่มีอำนาจรับฟ้องคดีอาญา คือ ศาลชั้นต้น

3. สารสำคัญของคำฟ้องคดีอาญา

ต้องฟ้องเป็นหนังสือและมีรายละเอียดตามที่กฎหมายกำหนด

4. การตรวจคำฟ้องคดีอาญา

ศาลอาจสั่งให้โจทก์แก้คำฟ้อง ยกฟ้องหรือไม่ประทับฟ้อง

5. การตายของผู้เสียหายกับการฟ้องคดีอาญา

5.1 กรณีผู้เสียหายที่แท้จริงยื่นฟ้องแล้วตายลง

5.2 กรณีผู้มีอำนาจจัดการแทนว่าคดีต่อไปได้ แม้ผู้เสียหายที่ตนฟ้องแทนไว้ได้ตายลง

6. การเป็นโจทก์ร่วม

6.1 ผู้เสียหายร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการ

6.2 พนักงานอัยการร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับผู้เสียหาย

6.3 การรวมพิจารณาคดี

7. การฟ้องคดีอาญาในความผิดหลายกระทง

7.1 แยกฟ้องรายกระทง หรือ

7.2 รวมฟ้องเป็นคดีเดียวกัน

8. การฟ้องขอให้เพิ่มโทษ

ต้องกล่าวไว้ในท้ายคำฟ้อง

9. การขอให้นับโทษต่อ

ต้องบอกให้ชัดในคำฟ้องว่าจะให้นับโทษต่อจากโทษของความผิดใด

โลตทัศน์ # 1.6 (ต่อ)

10. ผลการฟ้องคดีอาญา

ห้ามมิให้โจทก์ยื่นฟ้องเรื่องเดียวกันต่อศาลเดียวกันหรือศาลอื่น

11. ข้อจำกัดสิทธิการฟ้องคดีอาญา

การฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหายหรือพนักงานอัยการอาจระงับไปด้วยเหตุหลายประการ ได้แก่

- 11.1 ผู้กระทำความผิดถึงแก่ความตาย
- 11.2 คดีความผิดต่อส่วนตัวเมื่อมีการถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย
- 11.3 การเลิกคดีอาญา กระทำได้ดังนี้
 - 11.3.1 โดยการชำระค่าปรับชั้นสูง
 - 11.3.2 โดยการเปรียบเทียบปรับ
- 11.4 คดีมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาด ห้ามมิให้นำคดีมาฟ้องในกรณีต่อไปนี้
 - 11.4.1 จำเลยคนเดียวกัน
 - 11.4.2 คดีมีประเด็นข้อกล่าวหาในเหตุอย่างเดียวกัน
 - 11.4.3 คดีมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดแล้ว
- 11.5 กฎหมายยกเลิกความผิด
- 11.6 คดีขาดอายุความ
- 11.7 กฎหมายกเว้นโทษ

12. การฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา

- 12.1 หลักทั่วไปในการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา
 - 12.1.1 ลักษณะคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา
 - 12.1.2 บุคคลผู้มีอำนาจฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา
 - 12.1.3 ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา
- 12.2 การพิจารณาคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา
 - 12.2.1 การบังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
 - 12.2.2 การแยกคดีแพ่งออกพิจารณาต่างหาก
 - 12.2.3 การเรียกพยานหลักฐานมาสืบเพิ่มเติม
- 12.3 การพิพากษาคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา
 - 12.3.1 การถือข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาคดีอาญา
 - 1) ต้องเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา
 - 2) คำพิพากษาคดีส่วนอาญาต้องถึงที่สุดแล้ว
 - 3) คู่ความในคดีอาญาและคดีแพ่งต้องเป็นคู่ความเดียวกัน
 - 4) ข้อเท็จจริงในคดีส่วนแพ่งต้องเป็นประเด็นโดยตรงในคดีอาญาและได้รับการวินิจฉัยโดยชัดแจ้งแล้ว

ไต่สวน # 1.6 (ต่อ)

- 12.3.2 การบังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่ง
- 12.3.3 การคืนทรัพย์ของกลาง
- 12.3.4 การกำหนดราคาทรัพย์และค่าเสียหาย
- 12.4 อายุความคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา
 - 12.4.1 กรณีไม่มีการฟ้องคดีอาญา
 - 12.4.2 กรณีมีการฟ้องคดีอาญาแล้วแต่ยังไม่เด็ดขาด
 - 12.4.3 กรณีศาลลงโทษคดีอาญาเด็ดขาดก่อนฟ้องคดีแพ่ง
 - 12.4.4 กรณีศาลยกฟ้องคดีอาญาเด็ดขาดก่อนฟ้องคดีแพ่ง

คำถาม

นาย ก. บิดาของนางสาว ข. มีความประสงค์จะยื่นฟ้องกล่าวหา นาย ค. เนื่องจาก นาย ค. พราก นางสาว ข. ผู้เยาว์เพื่อการอนาจาร และต่อมาในระหว่างอยู่กินกัน นาย ค. เมาสุราใช้กำลังทุบตีนางสาว ข. จนเป็นเหตุให้นางสาว ข. ถึงแก่ความตาย ข้อเท็จจริงได้ความว่า นางสาว ข. สมัครใจหนีตามนาย ค. ไปเอง ส่วนนาย ก. นั้นเป็นบิดาของนางสาว ข. จริงแต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับมารดาของนางสาว ข. และไม่ปรากฏว่า นาย ก. ได้จดทะเบียนรับรองนางสาว ข. เป็นบุตร ดังนี้ ถ้าการกระทำของนาย ค. เป็นความผิดฐานพรากผู้เยาว์และทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตาย จงวินิจฉัยว่า นาย ก. มีอำนาจเป็นโจทก์ ยื่นฟ้องนาย ค. ได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

แบบประเมินผลตนเองหลังรับการสอนเสริม

ครั้งที่ 1

ชุดวิชา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 3: วิธีพิจารณาความอาญา

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับชุดวิชา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 3: วิธีพิจารณาความอาญา

คำแนะนำ ขอให้อ่านคำถามต่อไปนี้ที่ละเอียด และเขียนเครื่องหมาย ✓ ที่ข้อความที่นักศึกษาเห็นว่าถูกต้อง นักศึกษามีเวลาทำแบบประเมินผลชุดนี้ 15 นาที

1. การสอบสวนเป็นเงื่อนไขสำคัญเกี่ยวกับเรื่องอะไร

- ก. การพิจารณาคดีของศาล
- ข. การฟ้องคดีของพนักงานอัยการ
- ค. การจับกุมตัวผู้กระทำผิด
- ง. การควบคุมตัวผู้กระทำผิด
- จ. การสืบสวนคดีอาญา

2. พนักงานตำรวจพบนายสุข นอนตายในคูน้ำในเขตท้องที่จังหวัดสมุทรสงครามรอบๆ บริเวณมีร่องรอยการต่อสู้ และที่ตัวผู้ตายมีบาดแผล ตามพฤติการณ์น่าจะเชื่อว่านายสุขถูกฆ่าตายในเขตท้องที่จังหวัดสมุทรสงคราม ศาลที่มีอำนาจชำระคดีคือ ศาลจังหวัดสมุทรสงคราม ความผิดดังกล่าวนี้เป็นความผิดลักษณะใด ศาลจังหวัดสมุทรสงครามจึงมีอำนาจชำระคดีได้

- ก. ความผิดหลายเรื่องเกี่ยวพันกัน
- ข. ความผิดซึ่งเชื่อว่าได้เกิดขึ้นในเขตอำนาจ
- ค. ความผิดซึ่งอ้างว่าได้เกิดขึ้นในเขตอำนาจ
- ง. ความผิดซึ่งเกิดขึ้นในเขตอำนาจ
- จ. ความผิดคาบเกี่ยวกันเกินกว่าหนึ่งท้องที่

3. เมื่อจำเลยถูกศาลพิพากษาลงโทษปรับ แต่จำเลยไม่มีค่าปรับศาลจะดำเนินการอย่างไร

- ก. ออกหมายกักขัง
- ข. ออกหมายควบคุม
- ค. ออกหมายจับ
- ง. ออกหมายขัง
- จ. ออกหมายจำคุก

4. คดีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาทหรือทั้งจำทั้งปรับศาลมีอำนาจสั่งขังได้กี่วัน
- ก. สามวัน
 - ข. เจ็ดวัน
 - ค. สิบวัน
 - ง. สิบสองวัน
 - จ. สิบห้าวัน
5. การสืบสวนคดีอาญาเป็นเครื่องมือของรัฐที่นำมาใช้ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนได้อย่างไร
- ก. โดยป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรม
 - ข. โดยการอำนวยความสะดวกแก่พนักงานสอบสวน
 - ค. โดยการพิจารณาสั่งสำนวนของพนักงานอัยการ
 - ง. โดยการพิจารณาคดีของศาลด้วยความยุติธรรม
 - จ. โดยการได้รับความไว้วางใจจากประชาชน
6. ความผิดในข้อใดที่ถ้าผู้เสียหายไม่ร้องทุกข์ พนักงานสอบสวนก็มีอำนาจสอบสวนได้
- ก. นาย ก. ริดเอาทรัพย์ นาย ข.
 - ข. นาย ก. ยักยอกทรัพย์ นาย ข.
 - ค. นาย ก. กล่าวหมิ่นประมาท นาย ข.
 - ง. นาย ก. โกง นาย ข. เจ้าหนี้
 - จ. นาย ก. ผิดสัญญาซื้อขายกับ นาย ข.
7. การสอบสวนจำเป็นต้องดำเนินการต่อหน้าผู้ใดหรือไม่
- ก. ต้องกระทำต่อหน้าผู้ต้องหา
 - ข. ต้องกระทำต่อหน้าผู้เสียหาย
 - ค. ต้องกระทำต่อหน้าผู้ต้องหาและผู้เสียหาย
 - ง. ต้องกระทำต่อหน้าพยาน
 - จ. ผู้ต้องหาไม่จำเป็นต้องอยู่ด้วย
8. บุคคลใดมีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่ถูกทำร้ายบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้
- ก. ตา
 - ข. ลุง
 - ค. ป้า
 - ง. น้ำ
 - จ. อา

